Leden van de gemeenteraad
Postbus 7
5170 AA KAATSHEUVEL

Datum	Zaakdossiernr.	Registratienr.
19 september 2023	ZK23.00957	2023.17894

Onderwerp: Integraal Zorgakkoord (IZA) en Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)

Beste leden van de Raad en Fractieondersteuners,

Mede op initiatief van het ministerie Volksgezondheid Welzijn en Sport (VWS) zijn op het gebied van zorg en gezondheid landelijk twee akkoorden vastgesteld: in oktober 2022 het Integraal Zorgakkoord (IZA) (link naar IZA) en in februari 2023 het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) (link naar GALA). De gemeenten zijn via de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) één van de ondertekenende partijen. Beide akkoorden hebben als doel een impuls te geven aan preventie en gezondheid én op het toegankelijk en betaalbaar houden van zorg en ondersteuning.

In deze brief informeren wij de raad over de inhoud van deze akkoorden, lichten we de relatie tussen beide akkoorden toe en hoe deze aansluiten op de Visie Sociaal Domein van de gemeente Loon op Zand. Tevens informeren wij u over de rijksmiddelen die beschikbaar zijn voor de uitvoering hiervan.

Het Integraal Zorgakkoord

Het IZA is ondertekend door het ministerie van VWS, de VNG, de zorgverzekeraars (via ZN), patiëntenorganisaties en een groot aantal zorgpartijen. Het akkoord heeft als doel de zorg - nu en in de toekomst - kwalitatief goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. De gedachte van het akkoord is de beweging van zorg naar gezondheid, het beheersbaar maken van de zorguitgaven en het efficiënt inzetten van de beschikbare capaciteit. De onderliggende opgave die als rode draad door het IZA loopt, is regionaal en domeinoverstijgend samenwerken door in te zetten op passende zorg en focust op behouden van gezondheid in plaats van (alleen) herstel bij ziekte.

Het IZA bevat een werkagenda voor de periode van 2023 t/m 2026 die bestaat uit 8 onderdelen:

1. Passende zorg: waardegedreven – samen met de patiënt, pakket en kwaliteit
2. *Regionale samenwerking: meer samenwerking binnen de regio en tussen sectoren*
3. *Versterking organisatie eerstelijnszorg: eerstelijnszorg laagdrempelig en dichtbij*
4. *Samenwerking sociaal domein, huisartsenzorg en GGZ*
5. *Zorg voorkomen door gezond leven en preventie (relatie met GALA)*
6. Arbeidsmarkt en ontzorgen zorgprofessionals; vergroten werkplezier in de zorg
7. Verbeteren van digitalisering en gegevensuitwisseling
8. Verbeteren contractering

Het accent van de gemeenten ligt vooral op onderdelen 2 t/m 5 (*schuingedrukt*).

Hierop heeft de VNG, in afstemming met het ministerie van VWS en IZA-partijen, een werkprogramma opgesteld, waarin uitgewerkt wordt op welke wijze gemeenten concreet invulling kunnen geven aan hun rol.

- Organisatie en coördinatie van de regionale samenwerking;
- Organisatie samenwerking sociaal domein, ggz en de huisartsenzorg;
- Coördinatie ketenінterventies: Valpreventie bij ouderen, Welzijn op recept, Aanpak overgewicht bij kinderen, Gecombineerde Leefstijlinterventie (GLI) volwassenen en Kansrijke start;
- Inrichten dekkend netwerk steunpunten voor mensen met psychische kwetsbaarheid;
- Inzet van e-health-toepassingen, anonieme hulplijnen en vormen van digitale/ hybride zorg;
- Extra inzet van gemeenten voortkomend uit het gezamenlijke regioplan.

Regionale en domeinoverstijgende aanpak

Het IZA pakken we regionaal en domeinoverstijgend op. Regionaal op de schaal van zorgkantoorregio Midden-Brabant dat bestaat uit de gemeenten Dongen, Gilze-Rijen, Goirle, Heusden, Hilvarenbeek, Loon op Zand, Oisterwijk, Waalwijk en Tilburg. Domeinoverstijgend omdat we samenwerken met zorgverzekeraars, meerdere zorgpartijen (GGZ, huisartsen, Verplegings- en verzorgingshuizen en Thuiszorg (VVT), Elisabeth Ziekenhuis (ETZ), GGD HvB, welzijns- en patiëntenorganisaties. Kartrekkers zijn de marktleider zorgverzekeraar (in onze regio VGZ) en gemeente Tilburg. De regiogemeenten hebben de gemeente Tilburg gemandateerd om de IZA gelden aan te vragen en te beheren. Tilburg heeft in overleg een regionale projectleider voor het IZA aangesteld.

Van regiobeeld, regioplan naar transformatieplannen

In onze regio werken al deze partners in de periode 2023-2026 samen aan de transformatie in het kader van IZA: waarbij het regiobeeld en regioplan ontwikkeld worden en ondersteunend zijn aan het proces om te komen tot échte transformaties via het indienen van transformatieplannen.
Het vertrekpunt voor IZA vormt het regiobeeld, waarin kwalitatieve en kwantitatieve gegevens opgenomen zijn over de feitelijke situatie van gezondheid en zorg(vraag) in deze regio. Dit regiobeeld (Regiobeeld Midden-Brabant) vormt de basis voor het regioplan (dat uiterlijk 31 december 2023 gereed moet zijn). In dit plan geven partijen aan hoe zij in de komende jaren met elkaar gaan werken aan de IZA-doelen. Dit regioplan wordt uitgewerkt in transformatieplannen door de daarbij betrokken partijen. Hoewel het regioplan nog niet gereed is, kunnen partijen nu al transformatieplannen indienen. Deze plannen moeten aantoonbaar bijdragen aan de IZA-doelen, moeten domeinoverstijgend zijn en voldoen aan bepaalde toetsingscriteria. Deze worden beoordeeld door verzekeraars VGZ en CZ die daarvoor transformatiemiddelen beschikbaar stellen.

Financiering

Het IZA kent twee vormen van financiering, die aanvullend zijn op elkaar:

1. Specifieke uitkering (SPUK) IZA: Er is jaarlijks ongeveer € 4 miljoen beschikbaar voor uitvoering van de VNG-werkagenda in onze regio. Tilburg heeft als gemandateerde gemeente deze middelen aangevraagd bij het rijk en zet deze middelen in afstemming met de regiogemeenten in. Deze middelen komen niet naar de individuele gemeenten toe, maar worden ingezet ten behoeve van regionale projecten, zoals een project rondom respijtzorg dat in Waalwijk, Heusden en Loon op Zand wordt ingezet.

2. Er is landelijk €2,8 miljard aan transformatiemiddelen beschikbaar. De helft hiervan (€ 1,4 miljard) is niet geoormerkt. Daar kunnen gemeenten gebruik van maken, altijd in relatie tot partners uit een ander domein. De inzet hiervan wordt beheerd en ter beschikking gesteld door o.a. de zorgverzekeraars.
   De andere helft (wederom € 1,4 miljard) is geoormerkt voor bepaalde sectoren. Gemeenten kunnen hier geen aanspraak op maken.

Gezond en Actief Leven Akkoord

In het GALA hebben de VNG, GGD GHOR Nederland, Zorgverzekeraars Nederland(ZN) en het ministerie van VWS afspraken gemaakt op het gebied van gezondheid en welbevinden. Daarmee bouwen de partijen aan het fundament voor een gerichte lokale en regionale aanpak van preventie, gezondheid en sociale basis en geven zij uitvoering aan de doelstellingen uit het landelijke coalitieakkoord, het Nationaal Preventieakkoord en het Sportakkoord. De partijen dragen hiermee bij aan de beweging van ziekte en zorg naar gezondheid en preventie.

Het GALA omvat afspraken over het bereiken van een gezonde generatie in 2040: weerbare, gezonde mensen die opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving met een sterke sociale basis. Het GALA richt zich op alle bewoners met specifieke aandacht voor groepen waar de meeste gezondheidswinst te behalen is.

De gemeente Loon op Zand heeft de SPUK 2023-2026 eind februari aangevraagd voor alle thema's en onderdelen:

- Thema Sport en bewegen:
  - Lokaal Sportakkoord
  - Brede Regeling Combinatiefuncties;
- Thema Gezondheid en Preventie:
  - Terugdringen Gezondheidsachterstanden,
  - Kansrijke Start,
  - Mentale Gezondheid,
  - Aanpak overgewicht en obesitas,
  - Valpreventie,
  - Leefomgeving,
  - Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO) & Vroegsignalering alcoholproblematiek,
- Thema Sociale basis en Versterken wijken:
  - Versterken sociale basis,
  - Mantelzorg,
  - Eén tegen Eenzaamheid,
  - Welzijn op recept;
- Thema Overkoepelend programma:
  - Versterking kennis en adviesfunctie GGD,
  - Coördinatiekosten regionale aanpak preventie.

Het financieel arrangement onder het GALA is één nieuwe brede SPUK, waarin verschillende specifieke uitkeringen worden gebundeld. Voor een deel betreft dit hiermee voortzetting van de bestaande uitkeringen en activiteiten. Er zijn ook nieuwe onderdelen bij gekomen, zoals valpreventie, mentale gezondheid, fysieke leefomgeving en versterken sociale basis. Gedurende de looptijd van het GALA (2023 – 2026) ontvangen we ruim € 400.000 per jaar, verdeeld in budgetten per thema en per onderwerp. De financiering is geoormerkt en mag uitsluitend ingezet worden voor de doelen en onderdelen zoals geformuleerd in de regeling. Wel wordt gestimuleerd om op lokaal niveau overkoepelende projecten op te zetten, waarmee budgetten gebundeld kunnen worden.

In Loon op Zand besteden wij deze gelden onder andere aan de Sportraad, Aan meer bewegen op basisscholen, aan Mantelzorgondersteuning, Valpreventie voor ouderen, extra inzet van jongerenwerkers en activiteiten gericht tegen overgewicht bij kinderen en jongeren.

Visie Sociaal Domein "In de buurt/aan de buurt" in relatie tot IZA en GALA
De focus van het IZA en het GALA, met meer aandacht voor preventie en gezondheid, sluit aan op de visie op het sociaal domein die de raad in 2022 heeft bekrachtigd. De plannen en activiteiten die we in afstemming met inwoners, verenigingen en maatschappelijke partners gaan bedenken en uitvoeren, dragen bij aan het realiseren van de opgaven die voortvloeien uit deze visie: Sterke Gemeenschappen en verbeteren van de Toegang tot ondersteuning.

In de presentatie tijdens de beeldvormende vergadering van 21 september a.s. zal verder worden ingegaan op de twee opgaven in het Sociaal Domein en de relatie met het GALA daarin.

Voor meer informatie verwijzen wij u naar:
1. IZA: Integraal Zorgakkoord (Rijksoverheid.nl)
2. Samenvatting IZA: Samenvatting Integraal Zorgakkoord (Rijksoverheid.nl)
3. GALA: Het Gezond en Actief Leven Akkoord (overheid.nl)

Met vriendelijke groet,

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Loon op Zand

Namens deze,

de gemeentesecretaris	de Burgemeester
V.D.A. Pouw	H. van Aart